

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2244

гр. София , 17.08.2021 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 11-ТИ ТЪРГОВСКИ в закрито заседание на седемнадесети август, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Бистра Николова
Членове:	Тодор Тодоров Милен Василев

като разглежда докладваното от Милен Василев Въззивно частно гражданско дело № 20211000502236 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 274 – 279 от ГПК.

Образувано е по частна жалба от 18.05.2021 г. на ищеца А.Х. М. срещу определението от 8.04.2021 г. по гр. д. № 2996/2021 г. на Софийския градски съд, II-A състав, с което е върната въззивната му жалба и е прекратено въззивното производство.

Жалбоподателят твърди, че неправилно СГС е приел, че подадената въззивна жалба е била нередовна, тъй като е подадена в електронна форма и не е подписана саморъчно от жалбоподателя или негов представител. Твърди се, че жалбата е подадена по електронен път на официален електронен адрес на СРС и е подписана с квалифициран електронен подпис. Поддържа се, че съдилищата са задължени да бъдат адресати на електронни изявления съобразно чл. 360а и чл. 360в ЗСВ, а и предвид чл. 360д ЗСВ, който ги задължава да обявят електронен адрес за кореспонденция. Сочи се, че допустимостта на подаването на жалбата в електронна форма следвала и от общата разпоредба на чл. 3, ал. 2 ЗЕДЕУУ, според която писмената форма се смята за спасена, ако е съставен електронен документ, съдържащ електронно изявление.

Предвид изложеното жалбоподателят молят въззивния съд да отмени обжалвания съдебен акт.

Ответникът „Подемкран“ АД в писмения отговор на процесуалния си представител оспорва частната жалба. Претендира разноси.

Софийският апелативен съд, след като прецени събраните доказателства и обсъди доводите по частната жалба, намира за установено следното:

С решение от 22.12.2020 г. по гр.д. № 33696/2018 г. на СРС, 180 състав, са били отхвърлени предявените от А.Х. М. срещу „Подемкран“ АД искове по чл. 344, ал. 1, т. 1, 2 и 3 КТ, като на ответника са присъдени разноси в размер на 2 580 лв. Препис от решението е бил изпратен със съобщение от 4.01.2021 г. до процесуалния представител на ищеца, като е получен от същия на 11.01.2021 г.

От процесуалния представител на ищеца е била подадена въззивна жалба, заведена в СРС с вх. № 25012127/25.01.2021 г., по която е образувано гр. д. № 2996/2021 г. на СГС. Жалбата е била изпратена в електронна форма като сканирано копие на саморъчно подписан документ. Изпратена е на 25.01.2021 г. от

електронен адрес *** на електронен адрес documents.go@srs.justice.bg.

Първоинстанционният съд е връчил препис от жалбата на ответника, който е подал такъв на 1.03.2021 г., след което делото е изпратено на СГС.

С разпореждане от 9.03.2021 г. въззивният съд е насрочил открито заседание по делото за 8.04.2021 г. Със същия акт на жалбоподателя е указано в 1-седмичен срок от съобщението да отстрани констатирани нередовности на исковата молба и на жалбата, а именно: 1) да посочи началния и краен момент на периода, за който претендира обезщетение по чл. 225, ал. 1; 2) да завери фиша за работна заплата за м. 02.2018 г.; 3) да подпише въззивната жалба саморъчно – лично или чрез адвоката си, или да потвърди действията ѝ в настоящото производство с отделна молба, подписана саморъчно и лично от него, както и да представи въззивна жалба, всички страници от която да не са обърнати наобратно. Посочено е, че при неизпълнение жалбата ще бъде върната. Препис от разпореждането е било връчено на процесуалния представител на ищеца на 12.03.2021 г.

От процесуалния представител на жалбоподателя е било изпратено по електронен път молба, в която уточнява периода на обезщетението по чл. 225, ал. 1 КТ, заведена с вх. № 293473/17.03.2021 г. Към същата е приложена и сканирано копие на въззивната жалба със сканиран саморъчен подпис на пълномощника.

За да постанови обжалваното определение от 8.04.2021 г., с което е върнал въззивната жалба и е прекратил въззивното производство, съдът е приел, че жалбоподателят не е изпълнил указанията по разпореждането от 9.03.2021 г.

При така установените обстоятелства въззивният съд намира следното по частните жалби:

Частната жалба е подадена срока по чл. 275, ал. 1 от ГПК и е допустима. Компетентен да я разгледа е САС на осн. чл. 274, ал. 2, изр. 1 ГПК, макар и да е насочена срещу прекратителен акт на въззивен съд. Разгледана по същество е **неоснователна**.

На връщане подлежи въззивна жалба, която е просрочена или нередовна и нередовностите не бъдат отстранени в дадения срок по чл. 262, ал. 1 ГПК, при положение, че съдът е дал ясни, точни и конкретни указания до жалбоподателя – чл. 262, ал. 2 ГПК. С право да проверява и връща жалбата разполага както администриращия първоинстанционен съд, така и въззивният съд /чл. 267 ГПК/.

Спорният въпрос по делото е дали подадената от ищеца въззивна жалба е редовна с оглед изискванията за форма и подпис по чл. 262, т. 7 ГПК. Не е спорно, че същата е подадена по електронен път и в електронна форма, като съдебната администрация е изготвила разпечатка от същата, съдържаща сканиран саморъчен подпис на адвоката на ищеца. Това налага предварително разглеждане на въпроса дали и при какви условия е допустимо извършването от страните на процесуални действия в електронна форма, по който въззивният съд намира следното:

Традиционните форми за извършване на процесуални действия от страните са две – устна или писмена /чл. 100 ГПК/. Въпреки, че не е записано изрично в процесуалните закони, то във вековната съдебна практика никога не е имало спор, че писмените процесуални действия на участниците в производствата следва да се обективират в документ на хартиен носител, в който следва да е положен саморъчен оригинален подпис, а не пресниман, отпечатан или сканиран. Това следва както от самото изискване за полагане на подпис /чл. 102, ал. 1, т. 4, чл. 127, ал. 1, т. 6, чл. 260, т. 7, чл. 284, ал. 1, т. 5 ГПК и др./, така и от изискването за прилагане на препис от писмения документ /чл. 102, ал. 2, т. 3, чл. 128, т. 3, чл. 261, т. 1, чл. 284, ал. 3, т. 2/, какъвто препис е възможно да се представи само на хартия. Същият извод следва и от подзаконовите разпоредби, уреждащи начина на съставяне, администриране и съхранение на съдебните канцеларски досиета по делата, съдържащи се в Правилника за съдебната администрация. Предвидено е, че постъпващите в съда документи на хартия трябва да са написани четливо в препоръчителен формат А4 /чл. 35, ал. 1/, като документите в съдебното досие се обозначават като „книжа“, които се подреждат и прикрепват в папки по образец /чл. 82 и сл./. В ПАС се съдържа и подробна уредба относно задълженията на съдебната администрация по обслужване и обгрижване на тези хартиени

съдебни досиета /дела/, което всъщност е основният смисъл от съществуването на тази администрация. Следователно, под „писмена форма“ по смисъла на чл. 100 ГПК несъмнено се разбира писмен документ на хартиен носител.

Електронният документ не е документ в писмена форма по смисъла на чл. 100 ГПК, а е друг вид форма на изявлението. По правни последици тази форма може да бъде приравнена на писмената или директно да бъде призната за валидна на отделно основание, но само при условията, които предвиждат нормативните актове. Така според чл. 3, ал. 2 от ЗЕДЕУУ се предвижда, че писмената форма се смята за спазена, ако е съставен електронен документ съдържащ електронно изявление, а според чл. 5 адресат на електронното изявление може да бъде лице, което по силата на закон е длъжно да получава електронни изявления или за което въз основа на недвусмислени обстоятелства може да се смята, че се е съгласило да получи изявлението в електронна форма. Електронната форма е единствено възможната за съществуването на един **електронен документ** и тя е различна от писмената форма /ако беше идентична нямаше да има смисъл от разпоредбата на чл. 3, ал. 2 от ЗЕДЕУУ/. Електронният документ е самата дигитално записана информация /самия ел. файл/, а не разпечатката от него, която има значението само на хартиено копие от оригиналния е-документ. Същевременно, само електронен документ подлежи на подписване с електронен подпис, а не и хартиеният такъв.

За разлика от изначално предвидената допустимост на писмената форма за извършване на процесуални действия от страните, електронната форма е ново явление в съдебните процеси. В съдебното законодателство от твърде скоро се съдържа регламентация на електронната форма за процесуални действия. Тази уредба има специален характер и в приложното си поле дерогира всички останали регламентации с общ характер, като напр. тази по ЗЕДЕУУ. По тази причина извършването на действия в електронна форма е допустимо само по реда и условията, предвидени в това специално съдебно законодателство. Противно на доводите в частната жалба не съществува наднационална правна уредба на ЕС, задължаваща държавите членки да признават електронната форма на процесуалните действия в съдебните производства. Подобно задължение не следва и от Регламент /ЕС/ № 910/2014, в който изрично е предвидено, че не засяга националното право или правото на Съюза, свързано със сключването и действителността на договори *или други правни или процедурни задължения по отношение на формата* – чл. 2, ал. 3. Не следва друг извод и от разпоредбата на чл. 46, според която правната сила и допустимостта на електронен документ **като доказателство** в съдебни производства не могат да бъдат оспорени единствено на основание, че той е в електронна форма. Видно от същата тя касае електронните документи като доказателства /допустими отдавна и по българския ГПК – чл. 184/, а не като документи, чрез които се извършват процесуални действия на страните, което са две различни неща.

В българското законодателство възможността за извършване на процесуални действия **от страните** в електронна форма беше уредена за първи път в глава 18а от ЗСВ с измененията от ДВ, бр. 62/9.08.2016 г., а впоследствие и в процесуалните закони, за ГПК – с измененията от ДВ, бр. 110/29.12.2020 г. Тази уредба предвижда, че процесуални действия в електронна форма могат да се извършват от страните единствено чрез Единния портал за електронно правосъдие /чл. 360в, ал. 2, т. 1 ЗСВ/, както и, че при извършване на процесуално действие, което поставя началото на отделно производство, в информационната система на органа на съдебната власт се образува електронно дело, като съвкупност от електронни записи /чл. 360з, ал. 1 ЗСВ/. Аналогична уредба се съдържа и в глава 11а ГПК, която препращайки към реда по ЗСВ, също предвижда принципната възможност за извършване на процесуални действия **от страните** в електронна форма – чл. 102е.

Както уредбата по ЗСВ, така и тази по ГПК обаче не са приложими за всички възможни съдебни дела, независимо кога са образувани, а само за част от тях. Кои са тези дела е уредено в ПЗР на ЗИДЗСВ (ДВ, бр. 62/9.08.2016 г.) и в ЗИДГПК (ДВ, бр. 110/29.12.2020 г./ В § 229, т. 4 ЗИДЗСВ е предвидено, че разпоредбите на чл. 360в, ал. 2 и чл. 360з, ал. 1 ЗСВ влизат в сила от **1.07.2021 г.** В § 28 от ЗИДГПК (ДВ, бр. 110/29.12.2020 г./ пък е предвидено, че този закон, с който се въвежда глава 11а, влиза в сила от **30.06.2021 г.**, а малка част от него и от 30.06.2022 г. В нито един от двата закона не е предвидено обратно действие на същите, т.е. те по принцип не могат да се прилагат за процесуални действия, извършени преди влизането им в сила. Същевременно, налице е и допълнително ограничение в приложното поле на уредбата по ЗСВ, предвидено в § 218, ал. 1 ЗИДЗСВ, съгласно който всички дела, образувани на хартиен носител в тригодишен срок от влизането в сила на този закон, се

приключват по досегашния ред, като **по тях не може да се извършват процесуални действия в електронна форма от страните**. Систематичното тълкуване на тази разпоредби с другите, уреждащи времето действие на закона /§ 216, § 229/, сочи, че само по дела, които са образувани като електронни съобразно чл. 360з ЗСВ, е допустимо да се извършват процесуални действия в електронна форма от страните. Доколкото електронно дело се образува само в резултат на процесуално действие, което поставя началото на отделно производство, а началната висиящност на производството започва в първата инстанция по делото, то е очевидно, че **електронни дела могат да бъдат само тези производства, по които инициращото процесуално изявление е постъпило в първата инстанция след влизане в сила на тази законова уредба, т.е. след 30.06.2021 г.** Делата, чиято начална висиящност е започнала в първата инстанция преди 30.06.2021 г., се образуват, водят и приключват по стария ред във всички инстанции, т.е. изцяло на хартиен носител. **По тези заварени дела законът изрично забранява извършването на процесуални действия в електронна форма от страните**(§ 218, ал. 1, изр. 2 ЗИДЗСВ), която разпоредба е специална и дерогираща всички останали с по-общ характер. Не съществува и друга нормативна разпоредба в този или в друг закон, която да дава възможност на страните да извършват процесуални действия в електронна форма по производства, чиято висиящност е започнала преди 30.06.2021 г. Противно на доводите в жалбата такова право не дава и разпоредбите на чл. 360д, ал. 1, т. 3 и 4 ЗСВ, предвиждащи, че органите на съдебната власт предоставят чрез интернет страниците си безпрепятствен, безплатен, пряк и постоянен електронен достъп до следната информация: данни за електронен адрес и за начина на извършване на процесуалните действия в електронна форма и помощ за необходимите технически стъпки, които трябва да предприемат за това. Разпоредбата не е относима към допустимите за използване информационни системи и електронни пътища за извършване на процесуални действия на страните в електронна форма, тъй като не сочи, че визирият в нея електронен адрес е такъв за извършване на подобни процесуални действия, при положение, че предходната разпоредба на чл. 360в, ал. 2, т. 2 ЗСВ има тази функция. Но дори и да се разбира така, то специалната разпоредба на § 218, ал. 1, изр. 2 ЗИДЗСВ дерогира и нея.

В настоящия случай процесната въззивна жалба е била подадена на **25.01.2021 г.** по дело, което е започнало в първата инстанция **преди 30.06.2021 г.** Това означава, че нито процесуалното действие /жалбата/ е извършено след влизане в сила на новия закон, нито самото съдебно производство е образувано след този момент, поради което и то не е електронно дело. При това положение за всички процесуални действия на страните по това дело е приложима забраната по (§ 218, ал. 1, изр. 2 ЗИДЗСВ и те не могат да се извършват в електронна форма. Валидни по това дело са само процесуални действия, извършени писмено на хартиен носител, изискващ саморъчен подпис на автора. По тази причина изпратената по електронен път процесна жалба не представлява редовно процесуално действие, поради което правилно СГС е указал на жалбоподателя да отстрани нередовността. Това не е било сторено в указания срок, поради което правилно жалбата е била върната. В допълнение следва да се посочи, че нито СГС, нито САС имат техническа възможност да проверят верността на твърденията в жалбата относно изпратения електронен файл и неговото подписване с квалифициран електронен подпис – този файл не се намира в информационна система под контрола на тези съдилища и те по никакъв начин не могат да се уверят във верността на твърденията. По настоящото дело има само разпечатка на електронен документ, а не самия електронен документ. Това всъщност е и още един аргумент и защо в подобни случаи страните не могат да извършват действия в електронна форма – извършването на такива предполага наличие на обща информационна система на съдилищата, чрез която да има достъп до подаден от страна електронен документ и чрез която да се извършат нужните проверки на валидността на електронния подпис. Настоящото дело е извън обхвата на подобна информационна система, а същото се води изцяло на хартиен носител.

С оглед на изложеното частната жалба следва да се отхвърли, а обжалваното определение – да се потвърди.

При този изход на спора следва да се присъдят своевременно поисканите от ответника в отговора на частната жалба разноски. На такива той има право съобразно чл. 81 ГПК, според която разпоредба във всеки акт, с който приключва делото в съответната инстанция, съдът се произнася и по искането за разноски.

Такива са доказани в размер на 504 лв. – за уговореното и заплатено адвокатско възнаграждение по представената фактура № 4138/12.07.2021 г. и банково извлечение /л. 35-36 от делото на САС/, поради което следва да се присъдят.

Така мотивиран, Софийският апелативен съд,

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определението от 8.04.2021 г. по гр. д. № 2996/2021 г. на Софийския градски съд, II-А състав, с което е върната въззивната жалба и е прекратено въззивното производство

ОСЪЖДА А.Х. М. в с ЕГН – *****, да заплати на „Подемкран“ АД с ЕИК – 107538038, със седалище и адрес на управление – гр. Габрово, ул. „Генерал Николов“ № 1, **сумата 504 лв.** – разноси за производството пред САС.

Определението подлежи на обжалване пред ВКС при условията на чл. 280 ГПК в 1-седмичен срок от връчването му на жалбоподателя.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____